

Gondolatok a rendészeti felsőoktatásban megvalósuló rendőrségi követelményekről

DSUPIN Ottó¹

A felsőfokú rendészeti oktatás 50 évét áttekintve, elsősorban a társadalmi fejlődések hatására jelentős mérföldköveket, a képzés szakmai tartalmát érintő változásokat tapasztalhatunk. A folyamatot vizsgáló tanulmány e mérföldkövek mentén elemzi a képzés szakmai tartalmának és a rendőrség által a képzés irányába megfogalmazott követelmények összhangját és megfelelőségét, illetve hatékonyságát.

A vizsgálat középpontjában a belügyminiszter által 2012. október 26-ai oktatói konferencián elhangzottak állnak, amelyen meghatározott feladatok az utóbbi közel tíz év feladatait képezték. Ezt megelőzően, hasonlóan fontos tartalmi változást hozott az 1989-es rendszerváltás, az 1974-ben megjelent rendőrségi törvény, illetve az 1974. évben megjelent kormányrendelet, amely meghatározta a rendőrség szervezeti tagozódását és egyes szerveinek feladat- és hatáskörét. Ugyancsak lényeges hatással volt a képzésre a 2012-ben megalakult Nemzeti Közszolgálati Egyetem és annak a Rendőrtiszti Főiskola jogutódjaként létrejött Rendészettudományi Kara. A hallgatók jogállását rendező, a tisztjelölti állománykategóriát létrehozó, 2015-ben megjelent szolgálati törvény és a hozzá kapcsolódó rendelet jelentősen javította a képzésben részt vevők helyzetét és tanulási feltételeit. Utolsó mérföldkönek tekinthetjük a doktori képzés 2016-os megindítását, amellyel a rendészeti képzés teljes egészében illeszkedik a bolognai követelmények szerinti képzés szerkezetéhez.

A jogszabályokban megjelent és a szakmai vezetők által megfogalmazott szakmai követelmények gyorsan megjelentek a tananyagokban, és biztosították a szakmai követelmények érvényesülését a tisztképzés során. A tanulmány ezt a folyamatot elemzi és értékeli.

Kulcsszavak: *bolognai követelmények, Nemzeti Közszolgálati Egyetem, oktatói konferencia, rendészeti felsőoktatás, Rendészettudományi Kar, rendőrség, rendőrtisztek képzése, tisztjelöltek*

¹ Dr. univ. Dsupin Ottó, ny. rendőr vezérőrnagy, címzetes egyetemi docens, Országos Rendőr-főkapitányság Személyügyi Főigazgatóság, főtanácsadó.
Ottó Dsupin dr univ, Retired Police Major General, Honorary Associate Professor, National Police Headquarters Personnel Directorate, Senior Advisor.
E-mail: dsupino@orfk.police.hu

Bevezető

A szakmai követelmények megjelenítése a képzési programokban örök érvényű téma a képzés szervezésével foglalkozó szakemberek körében. Így van ez a rendészeti képzések esetében is, ahol a tananyagok absztrakt jellege miatt nehéz megállapítani a gyakorlati kritériumok és az elméleti követelmények közötti helyes arányokat, valamint azok tartalmát. A szakmai vezetők rövid időn belül a gyakorlati tevékenység során konvertálható szakmai készségeket és jártasságokat, a képzési szakemberek inkább a kreatív gondolkodásra felkészítő sokszínű elméleti felkészítést tartják elsődlegesnek: a kérdés megoldása vélhetően a két szemlélet egyensúlyának megtalálásában rejlik. Ennek az egyensúlynak a megteremtéséhez adott útmutatást a rendészeti képzéseket felügyelő belügyminiszter a 2012. október 26-ai oktatói konferencián, amelyet a rendészeti képzések szakmai követelményeinek is tekinthetünk.

A tanulmányomban a rendészeti tisztképzést alapvetően ettől az időponttól, a 2012-es évtől tekintem át, a szakmai követelmények érvényesülése tapasztalatainak összegzésével, és javaslatok megfogalmazásával a rendelkezésre álló lehetőségek még hatékonyabb felhasználására, a szakmai követelmények megvalósítása érdekében. Azonban elsőnek egy rövid visszatekintést is szeretnék tenni a fél évszázados fejlődés távlatában tapasztaltak bemutatásával.

A rendészeti tisztképzés 50 évének mérföldkövei

Úgy gondolná az ember, hogy e két emberöltőnyi történelem mögött a rendészeti felsőoktatás töretlen, lineáris fejlődése rejlik, pedig ez korántsem így van.

A képzés 50 évvel ezelőtti formában történő megindítása – a korabeli politikai és hatalmi viszonyok szerinti politikai és szakmai célok érdekében történt, amelynek tartalmát a Magyar Népköztársaság politikai berendezkedése és jogi szabályozása képezte. Ezek a célok töltötték ki az első 18 évben a rendészeti felsőoktatást is, követve a rendőrség szervezetébe épült állambiztonsági szervezetek struktúráját, ebből is adódóan a rendőrtisztek képzésében is megtalálható volt az állambiztonsági szervek számára történő tisztképzés feladatrendszere. Lényegében az első mérföldkővet a rendszerváltás után, 1989–1994 között, a demokratikus rendőrségről szóló jogszabály² megjelenéséig jelölhetjük ki, amikor a rendészeti felsőoktatás a demokratikus jogállam rendőrségének megfelelő szakmai tartalomra állt át. A rendőrtisztképzés szakmai tartalma jóval később, a rendőrségi struktúrát átalakító kormányrendelet³ megjelenését követően, 2007-ben alakult ki, amely ma is a képzés jogszabályi hátterét képezi.

² 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről.

³ 329/2007. (XII. 13.) Korm. rendelet a Rendőrség szerveiről és a Rendőrség szerveinek feladat- és hatásköréről.

A jelenlegi rendőrség szakmai tagozódását és a képzési szakirányok-szakok kapcsolatát az 1. táblázat szemlélteti:

1. táblázat: A rendészeti szervek szakmai és a rendészeti felsőoktatás képzési struktúrájának kapcsolata az alapképzésben

Alkalmazási/szakmai struktúra		↔	Alapképzés struktúrája				
Szervek	Szolgálat/ szakterület	↔	Szakirányok	Szakok			
Rendvédelmi szervek	Katasztrófavédelem	Műveletirányítás	↔	Katasztrófavédelmi műveleti	Katasztrófavédelem szak		
		Tűzvédelmi és mentésirányító	↔				
		Iparbiztonság	↔				
	Polgári nemzetbiztonsági szolgálatok	Információs Hivatal	↔	Nincs szakirányú tagozódás	Nemzetbiztonsági szak		
		Alkotmányvédelmi Hivatal					
		Nemzetbiztonsági Szakszolgálat					
		TIBEK					
	Rendőrség	Általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv	Bűnügyi	↔	Bűnüldözési	Bűnügyi szak	
				↔	Bűnügyi felderítő		
				↔	Gazdasági nyomozó		
				↔	Kibernyomozó		
		Terrorelhárító szerv	Belső bűnmegelőzési és bünfelderítési feladatokat ellátó szerv	Közrendvédelmi	↔	Közrendvédelmi re.	Rendészeti szak
				Határrendészeti	↔	Határrendészeti re.	
				Közlekedésrendészeti	↔	Közlekedésrendészeti	
Igazgatásrendészeti				↔	Igazgatásrendészeti re.		
Egyéb	Országgyűlési Őrség	↔	Nincs szakirányú tagozódása				
	Büntetés-végrehajtási szervezet	↔			Büntetés-végrehajtási		
	Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság	↔			Bevándorlási		
	Nemzeti Adó- és Vámhivatal	↔			Gazdasági nyomozó	Bűnügyi szak	

Forrás: a 222/2019. (IX. 25.) Korm. rendelet alapján a szerző szerkesztése

A fenti táblázat szembevetően mutatja, hogy nem minden rendészeti szerv rendelkezik az alapképzésben megjelenő önálló szakmai képzéssel, illetve a szakterülethez tartozó szakmai ismeretek nem különülnek el az integráló rendészeti szak ismeretanyagában, mint önálló szakirányú ismeret. A leendő rendőrtisztek ezáltal – képzettségük generalista jellegénél fogva – bármelyik rendőrségi szervnél, sőt azon belül szolgálati ágánál, illetve más rendészeti szervnél is betölthetnek beosztásokat, amely egyben a szakmai mobilitásuk egyik lehetséges irányává is válhat. A gyakorlat igazolja ezt a feltevést, mivel az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv

állományából történik e szervek állományának feltöltése, jelentős személyzeti problémát is okozva ezzel ott a tisztai állomány utánpótlása terén. Természetesen mindez a jogalkotó szándéka szerint történik, amely mögött az az indok áll, hogy különösebb átképzés nélkül lehessen a személyi állományt a mindenkori szakmai igényeknek megfelelően átcsoportosítani és alkalmazni. A képzés generalista jellege miatt ezért szükségessé vált, hogy a végzést követően az általános rendőrségi feladatokat ellátó szerv állományába került fiatal tisztok avatásukat követően kéthetes továbbképzésen vegyenek részt, konkrétan már az első tisztai beosztásban jelentkező feladataik gördülékenyebb ellátása érdekében. A szolgálati idejük során, további tanfolyamokon, cél- és szaktanfolyamokon készítjük fel őket az egyes vezetői, parancsnoki munkakörökkel kapcsolatos szakmai feladataik ellátására.

A következő mérföldkőnek a Nemzeti Közszerológati Egyetem alapításával, a rendészeti és a katonai felsőoktatás egy intézménybe integrálását tekinthetjük, amelyen belül a Rendészettudományi Kar létesítése megteremtette a nemzetközi követelményeknek megfelelő felsőoktatási intézményrendszert, és az új képzési programok akkreditálásával tette lehetővé a rendészeti felsőoktatás, ezen belül a rendőr tisztképzés bolognai követelményeknek megfelelő rendszerének kialakítását. A 2012-ben létrejött új felsőoktatási intézmény előtt a rendőrség számára a jogtudományi és a hadtudományi felsőoktatási intézményekben lehetett a főiskolai tanulmányok beszámításával egyetemi szintű végzettséget, valamint a rendészeti felsőoktatásban betölthető oktatói munkakörökhöz doktori (PhD-) fokozatokat szerezni.

A legutolsó mérföldkő a Rendészeti Doktori Iskola megalakulása tulajdonképpen 2016-tól tekinthetünk a képzés teljessé válására, a rendészeti felsőoktatási mint a bolognai egyetemenek megfelelő képzési rendszerre.

A rendészeti képzés integrálódása a magyar felsőoktatási rendszerbe, a bolognai típusú képzés követelményeinek megjelenése a képzés szerkezetében

A magyar rendészeti felsőoktatás ma már evidenciának tekintett értéke, hogy szervezen integrálódik a hazai és a nemzetközi felsőoktatási rendszerbe, megfelel a bolognai követelményeknek,⁴ és ezáltal minden tekintetben biztosított a hazai és a nemzetközi versenyképessége. Az itt szerzett oklevelek és diplomák minden vonatkozásban egyenértékűek más hazai és külföldi intézetek által kibocsátottakkal, biztosított hazai és nemzetközi elismertségük. Ezeket a gondolatokat azért vetem fel, mivel a rendvédelmi szervek széles körű hazai és nemzetközi együttműködése, a nemzetközi integráció felveti a szakmai ismeretek nemzetközivé válását, az intézmények széles körű nemzetközi együttműködését, beleértve a tananyagok, oktatók és a hallgatók cseréjét is. A rendőrség részéről a szakmai ismereteket ma már csak

⁴ Nemzeti Erőforrás Minisztérium: Bolognai Nyilatkozat (2003. február 7.).

nemzetközi kontaktusban tudjuk értelmezni, ezért feltétlenül szükségesnek tartom, hogy rátekintsünk a képzésünk belső és külső ekvivalenciaértékeire is.

A bolognai követelmények megjelenése a magyar rendészeti felsőoktatásban az egyezmény országos adaptációjával együtt kezdődött meg. A képzési terület sajátosságai (viszonylag szűk létszámgéniy, erősen szakspecifikus ismeretek, hangsúlyos nemzeti jelleg) miatt a célok még ma is korlátozottan érvényesülnek. Így korlátozott a végzettek társadalmi mobilitása, mivel a végzettségüket többnyire hazai viszonylatban, meghatározott rendvédelmi szerveknél tudják hasznosítani; a tudományos munka kivételével jogszabályok határozzák meg demokratikus jogaik gyakorlását; hozzáférésük a továbbtanulási lehetőségekhez engedélyhez kötött.⁵ Ezekkel a körülményekkel feltétlenül tisztában kell lennünk ahhoz, hogy helyzetüket reálisan tudjuk megítélni, és a köztük végzett nevelőmunka során hitelesek legyünk.

A rendőrség vezetése támogatja, hogy a tisztjelöltek a képzési idejük alatt tegyenek szert nemzetközi tevékenységüket megalapozó ismeretekre, idegen nyelven elsajátítsák a rendészeti szaknyelv kifejezéseit, rendelkezzenek idegen nyelvi kommunikációs készségekkel. Ennek érdekében lehetségesnek tartjuk rendőrséggel együttműködő nemzetközi szervezetek bevonását, csoportos tanulmányutak szervezését, tananyagok, külföldi oktatók cseréjét, az Erasmus-program keretében hallgatói csempreprogramok szervezését. Kitűnő lehetőséget látok a rendőrség szervezetéhez tartozó Nemzetközi Oktatási Központ nyújtotta idegen nyelvi képzési és szakismeret-oktatási kapacitások hasznosítására egyes szakok meghatározott tananyagainak feldolgozása során.

A rendészeti felsőoktatás szakmai követelményei kialakításában a szakmailag illetékes rendvédelmi szervek – általában oktatásigazgatási szervezeteik képviselével – is részt vesznek. A Képzési és Kimeneti Követelmények (KKK)⁶ kialakításában a szakmai érdekek érvényesülnek, a tervezést koordináló szervek közötti együttműködés folyamatos. A képzések besorolása az Európai⁷ és a Magyar Képzési Keretrendszerbe⁸ lehetővé teszi a képzési szintek nemzetközi és hazai beazonosítását, azonban az ott szereplő képzettségi szintek azonosítószámai még nem nyertek teret a hazai személyzeti igazgatásban. Alkalmazásuk esetén – a rendvédelmi szerveknél is – könnyen beazonosíthatók lennének az egyes beosztásokhoz rendelt képzési követelmények és a betöltésükhöz szükséges szakmai képzettségek és iskolai végzettségek.

⁵ 2015. évi XLII. törvény a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról 153. §.

⁶ 222/2019. (IX. 25.) Korm. rendelet az államtudományi képzési területen szerzhető képzések jegyzékéről és a képzések képzési és kimeneti követelményeiről.

⁷ Az Európai Parlament és a Tanács ajánlása (2008. április 23.) az egész életen át tartó tanulás Európai Képesítési Keretrendszerének létrehozásáról (EGT-vonatkozású szöveg) (2008/C 111/01).

⁸ 1229/2012. (VII. 6.) Korm. határozat a Magyar Képesítési Keretrendszer bevezetéséhez kapcsolódó feladatokról, valamint az Országos Képesítési Keretrendszer létrehozásáról és bevezetéséről szóló 1004/2011. (I. 14.) Korm. határozat módosításáról.

A szakmai tartalom meghatározásába az illetékes rendvédelmi szervezeti egységeket – általában szakmai főosztályok – bevonják, így a szakmai követelmények érvényesítésének nincs akadálya. Elégedettek lehetünk az új szakmai – elsősorban jogi és eljárásjogi, intézkedéstaktikai – ismeretek tananyagba épülésével és a számonkérési rendszerben történő megjelenésével. A tanszékek megtalálják annak a módját, hogy a már lezárt tananyagokhoz kapcsolódó újabb ismeretek is oktatásba kerüljenek, biztosítva ezzel a hallgatói felkészültség naprakészségét. Hatékonyabb együttműködést szükséges azonban kialakítani a rendvédelmi szervek és a rendvédelmi oktatási egységek között az egyes szakelméleti kérdések megoldása és vezetői, valamint új intézkedéstaktikai protokollok kidolgozása során. Ehhez alapvető feltételnek tekintjük az oktatási és szakmai szervek közötti együttműködést és az egymás rendezvényein történő kölcsönös képviselő új formáinak megtalálását, az oktatók szakmai gyakorlatát.

A rendészeti felsőoktatás szakmai irányítása és felügyelete kivételes módon érvényesül – az NKE Fenntartói Tanácsadó Testület tagjai közé a belügyminiszter által delegált tag útján.

A kuratóriumi szerepkört is ellátó testület minden esetben érvényesítette a képzést igénylő rendvédelmi szervek szakmai érdekeit, aminek egyik feltétele volt, hogy a delegált tag naprakész tájékozottsággal rendelkezzen a rendvédelmi szervek aktuális feladatairól és helyzetéről.

A karok vezetői és a rendvédelmi szervek oktatási szervezeti egységeinek vezetői ugyancsak folyamatos munkakapcsolatban állnak egymással, és ez biztosítja a szervek képzési igényeinek eljuttatását a képzést tervező oktatási szervezeti egységekhez. A képzettek teljesítménye alapján a rendőrségi szervek jó véleménnyel vannak a képzés színvonaláról, megfelelő alapnak tekintik, hogy a tisztjelöltek eredményesen megkezdhessék szolgálatukat tisztté avatásuk után.

Összegezve: megítélésem szerint velünk élő állandó értéknek tekinthetjük, hogy a rendészeti felsőoktatás az európai oktatási térség szerves részévé vált, minden szempontból megfelel a bolognai névvel jelzett európai uniós és hazai jogszabályi környezetben. Ugyanakkor jelentős lehetőségeink vannak még kihasználatlanul az integrációból és a kétoldalú nemzetközi kapcsolatok terén, amelynek jövőbeni kihasználása jelentősen elősegítené a rendészeti felsőoktatás versenyképességének erősítését, a tiszt utánpótlás magasabb színvonalon történő biztosítását.

A szakmai követelmények megjelenése a képzési követelményekben

A rendvédelmi szerveknél szolgálatot teljesítő tisztek számára alapvető követelmény, hogy rendelkezzenek a rendvédelmi szervek alapfunkcióihoz tartozó szakmai intézkedések – protokollok – ismeretével, vagyis tudjanak intézkedni a szervezet alapfunkcióit érintő esetekben. A rendőrtisztek körében ez 13 pontosan meghatározott esetre

kidolgozott tevékenység szakszerű végrehajtását jelenti, amelynek végrehajtására már a tisztképzés első időszakában fel kell készíteni a tisztii pályára készülöket. Korábban már intézkedés történt arra, hogy a rendőr tiszthelyettes képzés rész-szakképesítést biztosító ór-járórtárs képzési modulját a tisztképzés első szemeszterében oktassák, azonban a felsőfokú képzés tananyagában ez ismétlődő tananyagot eredményezett, amely jelentősen növelte a hallgatók tanulmányi megterhelését. Az „alap rendőri” és a hangsúlyosabb vezetői, parancsnoki felkészítés – mint új szakmai követelmény – viszont indukálta a képzési idő megnövelésének igényét és a négyéves képzésre történő áttérést.

A megoldást a tisztjelölti jogviszony keretében meghatározott hat hónapos rendészeti alapfelkészítés jelentette, amelynek befejezésekor tett „Tisztjelölt” vizsga és a hivatásos állomány tagja számára előírt eskü letétele igazolja – az önálló intézkedési jogkör nélküli – szolgálatellátásra történő alkalmasságát az egyébként a rendvédelmi szerv állományába tartozó hallgatónak. A tisztjelölti jogviszony a rendvédelmi szervek számára új lehetőséget nyitott a szakmai követelmények érvényesítése terén. Egyrészt lehetővé tette a rendvédelmi szervek alaprendeltetésének megfelelő szolgálat ellátásához szükséges alapkompenciák kialakítását, másrészt rendezte a rendvédelmi szervek és a velük ösztöndíjszerződésben álló hallgatói állomány jogviszonyát, lehetővé téve a szakmai gyakorlatokon a szakmai szervek számára előírt szolgálati feladatok ellátását, szakmai feladatokba történő bevonásukat az alkotmányos rend különböző időszakaiban is.

A szabályozás a lehetőségek biztosításán túl korlátokat is állított a rendvédelmi szervek számára a tisztjelöltek szolgálati alkalmazását illetően, biztosítva a képzési érdekek elsődlegességét és az igénybevétel szabályozottságát. A rendvédelmi szervek számára fontos szakmai háttérrel jelent, hogy az egyetemen létesített Rendészettudományi Kar Rendvédelmi Tagozata szervezetéhez tartozó és az állományilletékes rendvédelmi szerv tartalékát képező állomány adott esetben rendkívüli szolgálati feladatokra igénybe vehető.⁹

A rendvédelmi szervek által támasztott sajátos szakmai követelménynek tekinthető a rendvédelmi szerv feladatrendszerét, történelmi hagyományait és szervezeti kultúráját jól ismerő, a hivatásos szolgálat iránt elkötelezett tisztii állomány szolgálatba állítása. A képzési programok megfogalmazzák azokat a kompetenciákat, amelyek fejlesztése révén ezek a képzési idő alatt megvalósíthatók, azonban a rendvédelmi szervek állománymegtartó képességének növelése érdekében szükséges lenne a leendő, munkáltatói jogkört gyakorló szervezeti elemek vezetőinek intenzívebb részvétele a felkészítés feladataiban. További lehetőséget látunk a pályaaorientációs és a toborzó munka terén, a felvételi eljárások során, valamint a képzés ideje alatt az adott szervezeti egységnél szolgálatot tervező tisztjelöltek folyamatos patronálásában. Ez jelenthetné a tanulmányi eredmények folyamatos figyelemmel kísérését,

⁹ 2015. évi XLII. törvény a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról 284–287. §.

a szakmai gyakorlatok idején a leendő beosztásokra történő felkészítést, a mentorok ennek megfelelő kijelölését és a tisztjelölt terveinek megfelelő szakmai orientálását közös munkájuk idejére.

A tisztjelölti jogintézmény több mint öt évre tekint vissza. A rendőrség előzetes véleménye kedvező tapasztalatokról szól, azonban eljött az ideje egy átfogó bevéltés-vizsgálat lefolytatásának. A jogviszony nem csupán a szakmai követelmények, hanem az állomány tanulmányi körülményeinek javítása terén is érdemi változásokat hozott. Ezekkel együttesen javasolom a vizsgálatokat elvégezni, amelyhez a rendvédelmi szervek – a már végzettek körében – biztosíthatnák a szükséges feltételeket.

A képzés intézményi rendszere, a rendvédelmi szervek közreműködése a képzési folyamatban

A rendészeti felsőoktatás szakonként történő tagozódása és intézményrendszere alapvetően leképezi a rendvédelmi szervek feladatrendszerét és belső szakmai struktúráját (lásd 1. táblázat).

A rendőrség szervezeti tagozódásához viszonyítva található némi eltérés, amely sajátossá teszi a szakmai és képzési megfeleltetések kialakítását. A gyakorlatban egy általános rendészeti tartalmú (generalista szemléletű) képzés keretében történik az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv, a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv, valamint a terrorizmust elhárító szerv számára a tiszt beosztások betöltésére alkalmas állomány felkészítése – noha az utóbbiakhoz nem kapcsolódnak a szakmai ismereteiket leképező szakok vagy szakirányok. Ugyancsak nincs közvetlen szakmai kontaktus az országgyűlés őrizetére rendelt szervezet ismeretterületei és a rendészeti képzés szakjai, szakirányai között.

A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy ezeknek a szervezeteknek a tiszt állományát a rendészeti alapképzési szak szakirányain képzett tisztekkel töltik fel, szakmai képzésük nem a rendészeti felsőoktatásban, hanem a szervezeteknél történő belső képzések során történik meg.

Ennek oka a szervezetek alacsony létszámigénye, amely nem teszi kifizetődővé önálló szakirányú képzés folytatását és elkülönítését a szak más szakirányaitól.

Az általuk képviselt szakmai ismeretek egyes szakmai tárgyakba épülnek be (például terrorelhárítási ismeretek, objektumbiztosítás, személyvédelem), így az általuk igényelt szakmai ismereteket végül is oktatják.

A bolognai követelményeknek megfelelő három fokozatú képzés a rendészeti felsőoktatásban is megvalósult. A képzettek létszámát tekintve „piramis” rendszerű képzésről van szó, amelynek az alsó fokozatát képező alapképzés (BA) a legnagyobb létszámmal, a középső fokozatát képező mester- (MA) fokozatú képzés szolidabb létszámmal, míg a legmagasabb fokú doktori (PhD-) képzés egyéni jellegű képzésként biztosítja a rendészeti szervek állományának szisztematikus tanulmányi előmenetelét (2. táblázat). A rendszer a tiszt állomány számára biztosítja az élethosszig tartó

tanulás feltételeit, amely kiegészül a munkahelyeken szervezett, a szakmai tevékenységhez, munkakörhöz köthető individuális oktatással, a meghatározott tematikájú és tartalmú továbbképzésekkel.

Az első két fokozat osztott idejű képzés formájában valósul meg. A rendészeti és a bűnügyi szakterületeken egy hároméves, 180 kreditpont értékű és egy négyéves, 240 kreditpont értékű képzési programot akkreditáltak, amelyekhez 120 kreditpont-értékű mesterfokozatú képzések csatlakoznak. Érdemes megfigyelni, hogy amíg egyes alapképzési szakokhoz közvetlenül csatlakoznak az adott rendvédelmi szerv ismeretanyagát közvetítő mesterképzési szakok (katasztrófavédelem, polgári nemzetbiztonság), addig a rendőrségi alapképzési szakok és a szakterületek ismeretanyagát nem fedi le MA-szintű képzési program, hanem más rendvédelmi szervekkel (büntetés-végrehajtási, vám- és pénzügyőrségi, bevándorlási) közös rendészeti vezetői és kriminalisztikai MA-szakokon történik a tiszti állomány magasabb képesítésének megszerzése.

2. táblázat: Az alap- és mesterképzési szakok egymásra épülése a jelenlegi képzési rendszerben

Alapképzési (három- és négyéves)		→	Mesterképzési szakok (két év = 120 kredit)	
Szakok	Szakirányok			
Rendészeti igazgatási alapképzési szak (három év = 180 kredit)	Biztonsági	→	Rendészeti vezetői	Kriminalisztikai
	Büntetés-végrehajtási	→		
	Határrendészeti	→		
	Igazgatásrendészeti	→		
	Közlekedésrendészeti	→		
	Közrendvédelmi	→		
	Migrációs	→		
	Vám- és jövedéki	→		
Rendészeti alapképzési szak (négy év = 240 kredit)	Bevándorlási rendőrtiszt	→		
	Büntetés-végrehajtási tiszt	→		
	Határrendészeti rendőrtiszt	→		
	Igazgatásrendészeti rendőrtiszt	→		
	Közlekedésrendészeti rendőrtiszt	→		
	Közrendvédelmi rendőrtiszt	→		
	Vám- és pénzügyőr tiszt	→		
Bűnügyi igazgatási alapképzési szak (három év = 180 kredit)	Bűnügyi nyomozó	→		
	Bűnügyi hírszerző	→		
	Gazdaságvédelmi nyomozó	→		
	Pénzügyi nyomozó	→		
	Informatikai nyomozó	→		
Bűnügyi alapképzési szak (négy év = 240 kredit)	Bűnügyi nyomozó tiszt	→		
	Bűnügyi felderítő tiszt	→		
	Gazdaságvédelmi nyomozó tiszt	→		
	Adó- és pénzügyi nyomozó tiszt	→		
	Kibernyomozó tiszt	→		

Katasztrófavédelem (három év = 180 kredit)	Katasztrófavédelmi műveleti	→	Katasztrófavédelmi
	Tűzvédelmi és mentésirányítási	→	
	Iparbiztonsági	→	
Nemzetbiztonsági (három év = 180 kredit)	Polgári nemzetbiztonsági	→	Polgári nemzetbiztonsági
	Nemzetbiztonsági	→	Nemzetbiztonsági

Forrás: a 222/2019. (IX. 25.) Korm. rendelet alapján a szerző szerkesztése

Megfontolandónak tartom vizsgálni, hogy önálló, a rendőrségi szakterületeket lefedő ismeretanyagot oktató alapképzési és mesterképzési szakok esetén jobb lehetőségek adódnának-e a rendőrségi szakterületek, valamint a különböző szintű szervezetekhez kapcsolódó vezetési ismeretek oktatására, a szakmai gyakoroltatásra és a tisztjelöltek mentorálására?

Az a tanulmányi idő – a jelenleg akkreditált programok alapján –, amíg egy közép-, vagy kiemelt szintű vezető megszerzi a számára előírt felsőfokú szakirányú végzettséget (hat év). Természetesen nem a képzési idő, ami a képzés minőségét határozza meg, hanem az a szakmai tartalom, amelyet a többszintű képzés közvetít anélkül, hogy ismételné a már oktatott ismerettartalmakat. A jogi ismeretek oktatása esetében ez nehezen valósítható meg, hiszen a jogtudományi ismeretanyag – elméleti és gyakorlati vonatkozásban egyaránt – nem osztható fel „alapképzési” és „mesterképzési” tananyagokra.

Úgy gondolom, hogy a rendőrségi szakterület humán és technikai menedzselési, gazdálkodási, kommunikációs és normaalkotási szakismeretei mentén lehetne a képzéseket tovább színesíteni a helyi és a területi jogállású szervezetek számára, illetve a képzéseket szükséges a közép- és a kiemelt vezetők munkaköreire alapozni.

Kiemelten fontos feladatként jelentkezik az egyes képzéseken oktatott tananyag folyamatos felülvizsgálata, annak kiegészítése és modernizálása.

FELHASZNÁLT IRODALOM

Az Európai Parlament és a Tanács ajánlása (2008. április 23.) az egész életen át tartó tanulás Európai Képesítési Keretrendszerének létrehozásáról (EGT-vonatkozású szöveg) (2008/C 111/01)
 Nemzeti Erőforrás Minisztérium: *Bolognai Nyilatkozat* (2003. február 7.). Online: www.nefmi.gov.hu/felsooktatás/tudastar/bolognai-nyilatkozat

Jogi források

1994. évi XXXIV. Törvény a Rendőrségről
 2015. évi XLII. törvény a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról
 329/2007. (XII. 13.) Korm. rendelet a Rendőrség szerveiről és a Rendőrség szerveinek feladat- és hatásköréről

222/2019. (IX. 25.) Korm. rendelet az államtudományi képzési területen szerezhető képzések jegyzékéről és a képzések képzési és kimeneti követelményeiről
1229/2012. (VII. 6.) Korm. határozat a Magyar Képesítési Keretrendszer bevezetéséhez kapcsolódó feladatokról, valamint az Országos Képesítési Keretrendszer létrehozásáról és bevezetéséről szóló 1004/2011. (I. 14.) Korm. határozat módosításáról

ABSTRACT

Reflections on Police Education in Higher Law Enforcement Education Requirements

Ottó DSUPIN

Looking back over 50 years of higher police education, we can observe significant milestones and changes in the professional content of training, mainly due to social developments. This paper analyses the consistency and compliance of the professional content of training with the requirements of the police and their effectiveness.

The study focuses on the remarks made by the Minister of the Interior at the training conference held on 26 October 2012, at which the tasks identified have been the tasks of the last almost 10 years. Prior to that, an equally important change in content was brought about by the change of regime in 1989, followed by the Police Act of 1974 and the 1974 Commission Decree, which defined the organisational structure of the police and the tasks and powers of its various bodies. The Faculty of Law Enforcement, which was established in 2012 as the successor of the Police College and the University of Public Service also had a significant impact on training. The 2015 Service Act and its accompanying decree regulating the status of students and creating the category of officer candidates have significantly improved the situation and learning conditions of the trainees. A final milestone was the launch of the doctoral programme in 2016, which brings law enforcement training as a whole in line with the Bologna requirements.

The professional requirements published in the legislation and formulated by the professional leaders were quickly reflected in the curricula and ensured that the professional requirements were applied in the officer training. This study analyses and evaluates this process.

Keywords: Bologna requirements, faculty conference, Faculty of Law Enforcement, higher education in law enforcement, University of Public Service, police, police officer training, officer candidates